

ВЕЛИКДЕНСКИТЕ ПРАЗНИЦИ – ОБЩА ЦЕЛ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ПЕДАГОЗИ В eTWINNING ОБЩНОСТ ЗА СПОДЕЛЯНЕ И СЪТРУДНИЧЕСТВО

Цветослава Илиева

ДГ „Щастливо детство“ – Плевен

Резюме. Авторът споделя опыта си за работата на екипа при ДГ „Щастливо детство“ – Плевен, като равноправен участник в eTwinning общност на училищата в Европа и активни участници в проект с акцент традициите във Великденските празници. Описва се сътрудничеството между учители, деца, родители и местни власти за организиране на дейности, които да обогатят жизнения и професионален опит на своите членове.

Ключови думи: проектна дейност; ключови компетенции; великденски празници; умения за XXI век

eTwinning е общност на училищата в Европа. Тя предлага платформа за педагози (учители, главни учители, библиотекари и др.), които работят в училище или детска градина в една от европейските страни и са се включили, за да си общуват, да си сътрудничат, да развиват общи проекти, да се чувстват и да бъдат част от най-вълнуващата учебна общност в Европа. eTwinning насърчава училищното сътрудничество в Европа посредством информационни и комуникационни технологии (ИКТ), като осигурява подкрепа, инструменти и услуги на училищата. eTwinning също така предлага възможности за безплатно и непрекъснато онлайн професионално развитие за преподаватели. Стартиран през 2005 година като основна дейност на програмата на Европейската комисия eLearning, през 2014 г. eTwinning окончателно е интегриран към „Еразъм+“ – европейската програма в областта на образованието, обучението, младежта и спорта.

Ето защо екипът на група „Детелинки“ при ДГ „Щастлива детство“ – Плевен, си поставихме за цел: *включване екипа на ДГ „Щастливо детство“ в сътрудничество между учители – деца – родители, като активни участници в проекта на общността eTwinning с акцент традициите във Великденските празници.*

Задачите конкретизирахме по посока на:

1. сътрудничеството между учители – деца – родители – местни власти за организиране дейности, които да обогатят житейския и професионалният опит на своите членове;

2. децата да имат активна роля – да взаимодействат, изследват, вземат решения, уважават и взаимно да придобиват умения за ХХІ век;

3. стимулиране и споделяне на приноси от всички членове на екипа с партньорите за традициите при великденските празници.

Празнуването на великденските празници по света има различни обичаи, народни вярвания и предания. Възможността да обогатим представите си за празника и да споделим нашите традиции по вълнуващ и иновативен начин ни мотивира да се включим в международния eTwinning проект The Rolling Eggs European Tour, в който взеха участие 19 учители от 10 европейски държави. В Проекта участваха децата от група „Детелинки“ при ДГ „Щастливо детство“ – Плевен, на възраст 4 – 5 години, педагогическите специалисти на групата и родителите, местни организации като наши равноправни партньори.

Предположихме, че ако приложим *проектната работа* (съвременен актуален и иновативен метод), ще имаме възможност за придобиване на нови знания чрез личния опит на самото дете, на учителите и родителите. Тук учители, родители, местни власти и деца са активни участници. Ще прилагат на практика наученото до момента, ще допълват и обогатяват представите си, ще решават сложни проблеми, като самостоятелно търсят отговори на въпросите. Този метод стимулира творческите и познавателните умения на детската личност и индивидуалност. Участието е възможност децата да развият самоинициативност, креативност и отговорност към резултатите от своята дейност и взаимодействие, стимулиране на личностното развитие, активното гражданско съзнание, възможностите за реализация, адаптивността, социалната интеграция и др., които са качества на ХХІ век. Чрез интегрирането на проектната работа във възпитателно-образователния процес с 4 – 5-годишните и използване на комплексен модел от методи и подходи (семиотичен подход, компетентностен подход, екипен подход), децата в практическата си дейност ще придобият креативно мислене за решаване на проблеми, намиране на решения с цел получаване на конструктивен резултат.

Очаквани резултати: стимулиране на креативни умения за решаване и справяне със сложни проблеми; гъвкавост и адаптиране към промяна; любопитство и любознателност; иновативни нагласи към ученето, генериране на повече идеи, умения и качества, необходими за новата социална роля „ученик“. В Проекта бяха заложени няколко ключови цели.

1. Възприемане на настроението и емоционалните преживявания на деца и възрастни във връзка с празнуване на Великден.

2. Възприемане на типични за празника символи и начини на поздравяване в други европейски страни, техните традиции и обичаи, свързани с великденските празници.

3. Ориентиране в етикетните норми на поведение в ежедневна и празнична среда – възпитаване на положително емоционалнооценъчно отношение към празници, обичаи и традиции, и стимулиране на прояви на толерантност и уважение към празниците на деца и възрастни от различни етнически общности.

4. Приобщаване на родителите на децата от групата към целите на Проекта като наши равноправни партньори, мотивиране да изработват и творят заедно с децата си.

5. Създаване условия за равнопоставеност на участниците от всички страни в проекта.

Участието ни в Проекта премина през *следните етапи*: проучвателен, аналитичен, практически, презентативен, контролен.

За постигане на заложените цели и предвид възрастта на децата (4 – 5 години) в процеса на работа прилагаме *словесни методи* на обучение – *разказ* (разказ на учителя за въздействие върху децата и съобщаване на сведения за разширяване на знанията им; разкази на самите деца за развитие на свързаната реч и осмисляне на знания и норми на поведение) и *беседа* (решава задачи, свързани с развитие на нагледно-образното и логическото мислене и развитие в единство с него на всички психични процеси), чрез които успяхме да постигнем разширяване и обогатяване на знанията, развитие на свързана реч и въображение.

С информационни и комуникационни технологии (ИКТ) – мултимедийни презентации, образователни филми и видеоуроци, онагледявахме разказите за традиции и ритуали на празника. А с видеоклипове и видеозаписи от дейностите на партньорите с държавите участници в Проекта децата усвояват по-лесно показаното, обогатяват представите си до момента и се ориентират към въпроси, свързани с конкретните дейности и държави. По този начин успяхме да изградим връзка между наименованието на конкретна държава и нейния национален флаг, традиции, храна, песни и дори думи на езика на тази страна, свързани с великденските празници.

Особена *ефективност* във взаимодействието между участниците в проектната дейност имаха *практическите методи*. *Игровата дейност* (дидактична игра, музикална, подвижна и игра драматизация) е основна в ежедневието на децата. Емоционална удовлетвореност за децата бе изработване на материали за играта „Къде е Бъни?“, която играхме онлайн заедно с децата от всички наши страни партньори. *Моделирането* е метод,

който най-пряко е свързан с познавателната дейност и с умственото възпитание на детето. Изразява се в използването на модели в учебния процес, чрез които се изявяват най-характерните и някои съществени белези, за да се възприемат по-целенасочено и по-пълно. *Упражнението* в предучилищна възраст е познато като повторение, което не е скучно за малките, а е потребност. Упражнението е не просто повторение, а непрекъснато включване опита на детето в дадено направление и усъвършенстване на уменията и навиците чрез проявата на усилие. За по-висока ефективност на упражнението е необходим съответен оперативен материал и играчки като нагледни средства. Тогава всяко дете може многократно да изпълнява дадени действия и операции и да проявява самоконтрол.

В процеса на педагогическо взаимодействие приложихме *компетентностния подход*, който насърчава самостоятелността, творческите търсения и емоционалните преживявания на децата. Той е ориентиран към процеса и резултатите, които децата трябва да постигнат. Акцентът е върху използването на формираните знания и тяхното практическо прилагане. Формирахме компетентност, която е съвкупност от теоретични и практически знания, отношения и навици.

Семиотичният подход способства за формиране на модел за знанието и глобалната идея за околния свят през погледа на детето, чрез неговите интереси и практически умения. Устойчивостта му се изразява в универсалната му приложимост (в различни режимни моменти от живота на децата; интегрира образователни направления; може да се използва от учители, родители и деца; обогатява развитието на педагогическата практика). Чрез него децата овладяха съответните символики по отношение на празника и на самите държави участнички в Проекта.

Друг подход, който е пряко свързан с формата за осъществяване на учебно-практическата дейност с децата, е *екипно взаимодействие*. Всяко дете има място в екипа с дейност, която е посилна за него и отговаря на познавателните му и практически възможности. Умението за работа в екип, анализирано в аксеологичен и в социално-личностен план, е по-значим за етапа на развитие на децата, отколкото стремежа за успех на всяка цена. Работата в малки групи донесе много положителни емоции и помогна у децата да се развият чувства на търпение, толерантност и взаимопомощ.

Децата работиха *екипно в редица дейности*:

- предложение за лого на проекта;
- изработване на пощенски картички (една част от децата изработиха и заедно с родителите си у дома картички, които донесоха и изпратихме на нашите партньори);
- изобразяване (колективна рисунка) на великденско дърво, украсено с великденски яйца;

– пресъздадохме, описахме и прикачихме снимки на традиционни великденски празници като Сирни заговезни, Лазаровден, Цветница, тържество за посрещане на пролетта със специален гост – Великденския заек;

– боядисвахме яйца от стиропор, рисувахме с темперни бои върху яйца от картон, с които украсихме нашата занималня. На Велики четвъртък боядисвахме истински яйца, като спазихме традицията, направихме снимки и ги споделихме с нашите партньори, за да се запознаят с още един български обичай;

– тъй като Проектът беше насочен към търсене на Великденския заек, изработихме великденски зайчета от чорапчета, с които направихме наш великденски кът.

На децата бяха поставени и *индивидуални задачи*:

– да проучат и разкажат характерни за тяхното семейство или населено място обичаи и обреди при посрещането на пролетните великденски празници;

– да изразят чрез рисунка какви чувства е оставила у тях работата по Проекта.

Използвахме любовта към празника и надградихме наученото до момента в ситуациите ни по околн свят, български език и литература, музика, конструиране и технологии, изобразително изкуство, като предложихме разнообразни дейности и занимания, за да постигнем поставените цели и задачи в Проекта.

Великденските и пролетните празници позволяват да се прилага *мултидисциплинарен подход*. Например темата „Великден“ разработихме, като включихме почти всички образователни направления. Заучихме стихотворение за празника, изучихме еталон за поведение в празнична среда, рисувахме и апликирахме великденски картички, пяхме песните „Чук-чук яйчице“, „Великден“, „Пролет е дошла“ и други. По сходен начин подходихме и при разработването на пролетните празници Баба Марта, Цветница, Лазаровден, Гергьовден.

В процеса на изпълнение на Проекта се ориентирахме към осъществяването на *междупредметните връзки в три посоки*: вътрепредметно, вътреобластно и междубластно.

Вътрепредметните връзки са отражение на взаимодействието между знанията, уменията и навиците на учебното съдържание в рамките на едно и също образователно направление (околн свят) – в отделния урок, в основното или в допълнителното ядро, през учебната година и в целия курс на обучението като цяло.

Междубластните връзки се осъществяват между образователни направления от различни културно-образователни области.

В проектната дейност акцентирахме върху *формиране на личните, социалните и комуникативните компетентности*. В познавателен план „картината за света“ е основополагаща за представите на 4 – 5-годишните деца за заобикалящия ги социален свят, както и върху уменията и отношенията, които изграждат в този сензитивен период. Общуването на роден език е ключова компетентност, която трябва да се развива винаги и във всеки един момент от взаимодействието ни с децата в детската градина.

Акцентирахме и върху *умение за учене* у децата, те усвоиха много нива знания и разшириха представите си за заобикалящия ни свят. Постигнаха, доколкото позволява възрастта им, културна осъзнатост и желание за творчески изяви, прозряха, че общуването между хората може да става не само на роден език, но и на чужд език. Усвоиха думи и изрази на езиците на нашите партньори по проекта. За развитието на тези компетенции заложихме на обучение чрез *действие и преживяване*.

В Проекта *основни партньори бяха родителите* на децата от групата, разчитахме на сътрудничеството и отзивчивостта им. Родителите имаха за задача да изработят заедно с децата си талисман на Проекта, който да бъде включен в изложбата за избор на трите най-красиви талисмани. Организирахме изложба на всички предложени модели във фоайето на нашата група, проведе се гласуване от педагогическата общност (родители на деца от групата и учители от детската градина) и бяха избрани трите талисмана, които представиха нашата страна в онлайн изложба, на която гласуваха всички партньори по Проекта.

Основен наш партньор бе *авторът на проекта от Испания*. Взехме участие при създаването на великденски речник, в който заедно с нашите партньори изписахме наименованието на предмети, свързани с празника, както и поздрава, който се използва в нашата страна за Великден. Предизвикахме нашите партньори да изработят цветни венци и да научат повече за българския празник Цветница. Съвместно с децата и техните родители изпълнихме предизвикателство от *гръцките ни приятели* и направихме традиционния гръцки хляб „Дамата на Великия пост“.

Работата по eTwinning проекти е възможна благодарение на технологии, иновации и креативност. Сътрудничеството с партньорите се осъществява изцяло с помощта на съвременните технологии. Онлайн партньорството ни с останалите държави спомогна в комуникацията и успешното реализиране на заложените в Проекта дейности. Ето част от дейностите, които осъществихме с помощта на технологиите:

- споделяне на идеи по Проекта;
- видеовръзка за наблюдение дейностите на участниците;
- видеоконференции за обмяна на мнения, идеи, творческа дейност на децата;

- споделяне на видеоклипове на песни, стихове, поздравии;
- запознаване на родителската общност с материали, изработени от децата от различните дейности в нашата фейсбук група;
- включване онлайн на родители, които ни показаха как правят заедно с децата великденски сладки и традиционни български ястия;
- описване на дейности и споделяне с eTwinning партньорите ни.

Заедно с родителите на децата от групата попълнихме тестовете, предоставени от авторите на Проекта, и споделихме личното си мнение за него.

Важен момент в работата по eTwinning проект е неговото *популяризиране и мултиплициране*. За целта изработихме плакат, с който запознахме родителите на децата от групата, че ще се включим в eTwinning проект на великденска тема. Проведохме разговори с родители и ги запознахме с целите, работния процес и дейностите по него и какво ще е тяхното участие в тях. Поискахме тяхното информирано съгласие, за да споделяме снимки на децата в TwinSpace на Проекта. Родители и партньори получаваха информация за всеки момент от дейностите, които предстояха. Помежду ни имаше непрекъсната връзка и взаимопомощ в изпълнението на задачите. Изработените продукти в детската градина споделяхме чрез снимков материал и описание в нашата фейсбук и вайбър група. Публикувахме на официалния сайт на детската градина информация за целите и идеите на Проекта, така популяризирахме eTwinning платформата не само сред училищната общност, но и сред обществеността.

Работата по проектната дейност се реализираше с помощта на *обществени организации* – училища, читалища, музеи. В предварителната ни подготовка се консултирахме с музейни работници за традициите и ритуалите, свързани с великденските празници в Северна България и по конкретно в област Плевен. Разгледахме предмети и носии, свързани с празника и много брошури, описващи отделните стъпки в ритуалните действия. С колеги от училище проведохме съвместни срещи с децата – изработване и подаряване на мартенички, изработване на картички, поздравления за пролетните празници и др. С читалищните дейци работихме съвместно по работата със специалисти по чужди езици и отразяване на редица празници в града.

Постигнатите резултати в партньорството на различни нива в проектната дейност съхрани и обогати нашите взаимоотношения и чувства. Придобихме нови знания за традициите и обичаите на нашите европейски партньори. Чувствата, с които приключваме Проекта са изцяло положителни, а задоволството от изпълнените цели ни кара да мечтаем за следващото предизвикателство. На децата от групата, участвали в Проекта, поставихме задача да нарисуват рисунка, която да покаже дали им е

харесала работата по нашия великденски проект. Взаимовръзката цвят – емоция потвърди, че децата имат изцяло положителна нагласа и чувство на удовлетвореност от Проекта. Като най-важен и неоспорим резултат от проектната дейност са придобитите нови знания и компетенции от деца, родители и учители.

Българското участие в Проекта може да се определи като успешно. Участвахме и изпълнихме всички заложиени цели и задачи. Представихме нашите традиции и обичаи идващи още от древни времена. Разказахме чрез снимки и кратки разкази на нашите партньори, вълнуващи истории за нашите великденски празници. Предизвикахме ги да направят някои наши обичаи и да споделят дали са се харесали на тях и учениците им.

Основателно можем да направим следните изводи и обобщения от участието ни в проектната дейност:

– *Създаването на дизайн на проектната дейност* – цел, задачи, участници, средства, методи, резултати, презентирание, създава условия за успешност, активност, обогатяване, създаване на ценности; *овладяване на ключови компетенции*: културна осведоменост, лична и социална изява, умения за учене.

– За постигане на очакваните резултати от eTwinning проекта трябва да се работи *целенасочено, да се подбират дейности, които да предизвикат детския интерес, да стимулират творческото мислене, да развият ключови компетенции, да повишават културната осведоменост*. Децата не просто боядисваха яйца, изработваха изделия или заучаваха стихотворения и песни, те влизаха в роли – бяха художници, готвачи и разказвачи на семейни истории и традиции.

– Децата усвоиха качества на XXI в. – отговорност и самостоятелност, развиваха социални и комуникативни умения, свързани със самоутвърждаването и „Аз-образа“. Ученето през целия живот, което започва като научаване още в периода на детството, беше приложено, като бяха спазени основни положения, като бяха усъвършенствани личностното развитие, активното гражданско съзнание, възможностите за реализация, адаптивността, социалната интеграция. Стимулират се присъщи на подрастващите комплексни форми за изявяване, включително и неформалното учене, което започва още в детската градина или чрез участие в приятелски кръг/група, изяви в общности или в такива, организирани от неправителствени организации, както и участия в проекти.

– Устойчивостта на проектната дейност се изразява в общността на eTwinning, която включва стотици хиляди учители, които се учат едни от други, споделят практики и идеи и правят eTwinning най-голямата мрежа от учители в света. eTwinning Live е домът на тази общност. eTwinning и School Education Gateway са европейски инициативи, създадени, за

да обогатят учителската кариера. Всяка си има свой фокус и конкретно предложение към сектора на училищното образование, което ни прави уникални, креативни и творчески личности със свой принос към общността.

– Необходимостта от *мултиплициране* на международния eTwinning проект The Rolling Eggs European Tour се детерминира от: стимулиране на кариерното развитие на съвременния учител; прилагане на образователен подход, който подпомага интелигентния растеж на децата; допринасяне за изграждане на творчески, мислещи, можещи и инициативни личности; повишаване на качеството на образователния процес при 4 – 5-годишните; обогатяване на сътрудничеството с родители и обществено.

– Участието в проектната дейност спомага за *готовността за училище* на децата – интелектуална, мотивационна, физическа, емоционално-волева и социално-нравствена сфера и т.нар. „компетентности на XXI век“: *любопитство и откривателство; креативност и експериментиране; увереност и воля.*

Чрез участието в Проекта децата овладяха три основни типа интелигентност необходима за прехода от 4 – 5 години в подготвителна група:

- *абстрактна* (или понятийна) интелигентност, характеризираща се със способност за използване на вербален и символен материал;
- *практическа интелигентност*, с която децата се чувстват удобно в конкретика, когато трябва да боравят с предмети;
- *социална интелигентност*, която предполага разбирането на хората и способността за диалог с тях.

БЕЛЕЖКИ

1. <https://www.etwinning.net/bg/pub/index.htm>

ЛИТЕРАТУРА

ЖЕЛЯЗКОВ, А., *Методи на обучение в предучилищна възраст (автореферат)*. Видяно на: <http://www.referati.org/metodi-na-obuchenie-v-preduchilishtna-vyzrast/63532/ref/p5>

REFERENCES

ZHELYAZKOV, A., *Metodi na obuchenie v preduchilishtna vazrast*. Available on: <http://www.referati.org/metodi-na-obuchenie-v-preduchilishtna-vyzrast/63532/ref/p5>

EASTER HOLIDAYS – A COMMON GOAL FOR EUROPEAN EDUCATORS IN THE ETWINNING COMMUNITY TO SHARE AND COLLABORATE

Abstract. The author shares experience about the work of the team at the “Happy Childhood” kindergarten in Pleven (Bulgaria) – as an equal participant in the eTwinning community of schools in Europe and active participant in a project focusing on the traditions of the Easter holidays. The text describes the cooperation between teachers, children, parents and local authorities to organise activities that enrich the life and professional experience of its members.

Keywords: project activity; key competences; Easter holidays; 21st century skills

✉ **Tsvetoslava Ilieva**

“Happy Childhood” Kindergarten
Pleven, Bulgaria

E-mail: cve_ilieva@abv.bg